Nazwisko ŁATYŃSKI

Imiona MAREK **Pseudonim** MICHAŁ SUSZYCKI

Z domu .....

Data urodzenia 22.03.1930 **Miejscowość, kraj** Warszawa, Polska

Data śmierci 29.12.2003 **Miejscowość, kraj** Warszawa, Polska

Lat życia .....

Adres cmentarza .....

.....

Źródła: Polscy działacze emigracyjni w walce o niepodległość ; XIX Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej (2018 r.)

Zawód redaktor radiowy Dyrektor Radia Wolna Europa ..... **Tytuły naukowe** .....

Rodzaj wojska ..... **Stopień wojskowy** .....

Odznaczenia .....

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (pośmiertnie)

.....

dr inż. Robert Maciejczyk

Akademia Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

MAREK ŁATYŃSKI

(ps. Michał Suszycki[1])

Marek Łatyński

[1] http://dzieje.pl/postacie/marek-latynski-1930-2003, data dostępu 10 marca 2018 r.

dzony w dniu 22 marca 1930 r. w Warszawie, syn Tadeusza i Marii z domu Jodkiewicz[2].

RODZINA

Ojciec Marka Łatyńskiego urodził się i wychował na terenach współczesnej Ukrainy. Jak podaje Lechosław Gawlikowski[3] w swoim opracowaniu, ojciec był studentem Politechniki Kijowskiej. Autor nie opisuje, czy ją ukończył i na jakim kierunku. Do Warszawy przeniósł się około 1917 r., kiedy zakończyła się rewolucja bolszewicka. Matka Marka Łatyńskiego, Maria, pochodziła z Radomia z rodziny tamtejszych browarników. Urodzona w 1894 r., zmarła w Warszawie w trakcie powstania warszawskiego w dniu 18 września 1944 r. Państwo Łatyńscy zawarli związek małżeński w 1920 r. prawdopodobnie w Radomiu. Ojciec Marka Łatyńskiego, całe życie był z związany przemysłem węglowym. Przed II wojną światową był warszawskim przedstawicielem Śląskiego Koncernu Węglowego „Robur". Po wojnie Tadeusz Łatyński został skazany przez komunistyczny sąd na karę śmierci za przestępstwa gospodarcze. Jak wskazuje Marek Łatyński w liście do Jana Nowaka Jeziorańskiego (...) *ojciec skazany początkowo na karę śmierci, spędził sześć lat w komunistycznym więzieniu za rzekomy sabotaż gospodarczy uprawiany na jednym z kierowniczych stanowisk w przemyśle węglowym* (...)[4]. Tadeusz Łatyński zmarł w 1972 r. w Warszawie.

WYKSZTAŁCENIE

Edukacja Marka Łatyńskiego rozpoczęła się przed II wojną światową szkołą powszechną, a kontynuowana była już pod okupacją faszystowskich Niemiec na tajnych kompletach. Kilkuletni Marek uczęszczał w latach 1942–1944 do Gimnazjum im. Jana Zamoyskiego w Warszawie. Kolejnym etapem edukacji była szkoła średnia, którą ukończył w Katowicach, zdając maturę w 1948 r. Edukacja ta trwała w latach 1945–1948 w katolickim Liceum im. Świętego Jacka (1945–1948). Wychowawcą Marka był ówczesny katecheta i rektor niższego seminarium duchownego Ignacy Jeż[5], późniejszy biskup i długoletni przyjaciel Marka Łatyńskiego. Wyższe wykształcenie Marek Łatyński zdobył, rozpoczynając studia w 1948 r. na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Po pierwszym roku studiów wrócił do swojego

---

[2] L. Gawlikowski, *Pracownicy Radia Wolna Europa. Biografie zwykłe i niezwykłe*, wyd. Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2015, s. 376–378.

[3] Tamże.

[4] Tamże.

[5] I. Jeż, *Nadzwyczajnie zwyczajny. Biskup uśmiechu o Janie Pawle I*, wyd. Księgarnia Św. Jacka, Katowice 2005, s. 11.

nnego miasta, Warszawy i kontynuował studia na Uniwersytecie Warszawskim, zdobywając dyplom w 1953 r.[6].

ŻYCIE ZAWODOWE

Pierwsze kroki w życiu zawodowym Marek Łatyński stawiał jeszcze jako student Uniwersytetu Warszawskiego. Początkowo, jako wolny współpracownik, był spikerem w Polskim Radiu, prowadząc audycję w języku polskim. Następnie, jako pracownik etatowy, przeszedł do anglojęzycznej redakcji programu Polskiego Radia dla zagranicy, obejmując w 1950 r. funkcję sekretarza tej redakcji, którą piastuje do 1967 r.[7].

W 1967 r. Marek Łatyński wraz z żoną Teresą podjęli decyzję wyjazdu do Francji i pozostania na Zachodzie. Nie można wykluczyć, że migracja była związana z działalnością ówczesnych władz PRL. Zbigniew Brzeziński poznaje go z Janem Nowakiem Jeziorańskim[8], dzięki któremu, po rocznym pobycie w Paryżu, przenosi się do Republiki Federalnej Niemiec i w dniu 1 kwietnia 1968 r. w Monachium zostaje redaktorem dziennika radiowego Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa, a w przyszłości objął funkcję szefa redakcji. W tamtym okresie tworzył teksty i felietony do programu, podpisując je swoim pseudonimem – Michał Suszycki. Po objęciu w 1982 r. kierownictwa Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa przez Zdzisława Najdera, Łatyński zrezygnował z pracy i wyjechał do Waszyngtonu, gdzie pracował w redakcji Głosu Ameryki[9]. Jego pięcioletnia działalność w Stanach Zjednoczonych to praca redaktora dla Działu Centralnego specjalizującego się w komentarzach o wydarzeniach w Europie Wschodniej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich[10]. Po rezygnacji Zdzisława Najdera z funkcji dyrektora, Marek Łatyński, któremu pięć lat temu proponowano to stanowisko, został z dniem 5 marca 1987 r. mianowany dyrektorem Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w Monachium. Za jego kierownictwa wprowadzono w Rozgłośni wiele zmian programowych. Jedną z ważniejszych było przejście do nadawania na żywo dwóch głównych audycji politycznych zatytułowanych *„Fakty, wydarzenia, opinie"* oraz *„Panoramy dnia"*. Dzięki Markowi Łatyńskiemu program radiowy, ze stałych tekstów, czytanych przez dziennikarzy, stał się programem na żywo, określonym jako mówiony[11]. Nowatorskim zmianom, wprowadzonym przez Marka Łatyńskiego, towarzyszyły telefony redakcji do znanych działaczy opozycji w Polsce.

---

6 L. Gawlikowski, *Pracownicy Radia Wolna Europa. Biografie zwykłe i niezwykłe*, s. 376–378.

7 Tamże.

8 P. Zaremba, *Historia dwudziestolecia*, wyd. Ossolineum, Wrocław 1991, s. 34

9 Tamże.

10 L. Gawlikowski, *Pracownicy Radia Wolna Europa. Biografie zwykłe i niezwykłe*, s. 376–378.

11 Tamże.

1987 r. przedstawiciele Radia Wolna Europa, pierwszym z nich był Maciej Morawski Paryża, zaczęli telefonować do Polski. Jak opowiedział dyrektor Marek Łatyński, przez 37 lat od powstania Rozgłośni Polskiej, oprócz informowania o świecie zewnętrznym, radio stało się głosami swoich własnych autorów, trybuną niezależnej opinii polskiej i głosem jej rzeczywistych przedstawicieli. M. Łatyński mówi: „Zabiegaliśmy o to, żeby wachlarz przedstawianych na naszych falach poglądów był jak najszerszy. Pozyskaliśmy kwiat polskiej elity politycznej i umysłowej. Kiedy niedawno pokazałem listę osób, które wystąpiły w zeszłym roku w naszym programie, profesorowi Kołakowskiemu, powiedział: „To przecież cała Polska" (*Wypowiedź,* 22 maja 1989)[12].

Marek Łatyński skończył swoją pracę na stanowisku w Radiu Wolna Europa z dniem 30 listopada 1989 r., kiedy wygasła jego dyrektorska kadencja. Przeniósł się do Paryża, gdzie w Rozgłośni Polskiej był głównym komentatorem.

Z początkiem 1991 r. powierzono mu funkcję ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Konfederacji Szwajcarskiej. W jednym z wywiadów opowiada, że funkcja przedstawiciela RP była dla niego drugim etapem w czasie 25-letniej emigracji. Zaproponowano mu do wyboru kraje skandynawskie lub Szwajcarię[13]. Po zakończeniu pracy w dyplomacji, w 1994 r., powrócił do pracy naukowej i przygotował nowe, podbudowane bogatym materiałem, zmienione i rozszerzone wydanie swego studium stalinowskiego terroru przełomu lat 1940 i 1950 oraz klęski partii niekomunistycznych *Nie paść na kolana. Szkice o polskiej polityce lat powojennych.* Za wskazane opracowanie został w 2002 r. wyróżniony Nagrodą im. Andrzeja Kijowskiego, a w 2003 r. Nagrodą Historyczną tygodnika „Polityka"[14].

Umarł w Warszawie w dniu 29 grudnia 2003 r. W 2009 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Lech A. Kaczyński, odznaczył Marka Łatyńskiego, nadając mu pośmiertnie, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski.

TWÓRCZOŚĆ[15]

Nie paść na kolana. Szkice o opozycji lat czterdziestych (Polonia Book Fund, Londyn 1985, wyd. II rozszerzone, Wrocław 2002, Wyd. Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum.

Wariacje na temat Jaruzelskiego Warszawa (II obieg; Niezależna Oficyna Wydawnicza, Warszawa 1987).

Ogród angielski 1. Wspomnienia z Radia Wolna Europa, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1997.

---

[12] Tamże.

[13] Wywiad z Markiem Łatyńskim – zbiory archiwum cyfrowego.

[14] L. Gawlikowski, *Pracownicy Radia Wolna Europa. Biografie zwykłe i niezwykłe*, str. 376–378.

[15] Tamże.